03/07/2021

Η “Οδύσσεια” των ιερών κειμηλίων που κλάπηκαν από τους Βουλγάρους και το πάγιο αίτημα για την επιστροφή τους

/ Επικαιρότητα

Το ζήτημα της επιστροφής των ιερών κειμηλίων της Εκκλησίας των Σερρών που κλάπηκαν από τους Βουλγάρους ήρθε εκ νέου στο προσκήνιο τις προηγούμενες ημέρες από τον Μητροπολίτη Σερρών κ. Θεολόγο κατά τη διάρκεια συναντήσεων που είχε με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου και τον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Μαργαρίτη Σχοινά.

Ο Σεβασμιώτατος αφού ενημέρωσε και τις δυο πλευρές για το ζήτημα επέδωσε υπόμνημα με το αίτημα της επιστροφής των ιερών της Τοπικής Εκκλησίας που αποτελούν και ιερά της Μακεδονίας.

Έργο δικαιοσύνης και ιστορικής αλήθειας η επιστροφή των ιερών κειμηλίων

Η Εκκλησία των Σερρών ζητά να δοθεί η δέουσα προσοχή και ευαισθησία στο ζήτημα με βάση τις διεθνείς συνθήκες και τους κανόνες δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. "Η Ελλάδα τείνει χείρα ειλικρινούς φιλίας και συνεργασίας προς τον φίλο, ομόδοξο λαό της Βουλγαρίας, με τον οποίο μοιράζεται τα ίδια οράματα στον κοινό Ευρωπαϊκό οίκο μας"**, επεσήμανε προς τον κ. Σχοινά ο Μητροπολίτης Σερρών κ. Θεολόγος και πρόσθεσε** "παρακαλούμεν, όπως, έχωμεν την υψηλήν συναντίληψίν Σας στον δίκαιον αυτόν αγώνα, της Σερραϊκής Εκκλησίας και συνόλης της κοινωνίας. Το αίτημα της επιστροφής των εκκλησιαστικών κειμηλίων, ως έργον δικαιοσύνης και ιστορικής αληθείας, είναι πάντα επίκαιρον!»

Στο πλαίσιο της συνάντησης που είχε ο Μητροπολίτης κ. Θεολόγος με την **Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου**, η οποία παραβρέθηκε στις Σέρρες για την 108η Επέτειο Απελευθέρωσης της πόλης, ενημέρωσε και επέδωσε, επίσης, σχετικό υπόμνημα στην για το ιδιαιτέρως ευαίσθητο, πολύπτυχο αλλά πάντοτε επίκαιρο για την περιοχή θέμα των βιαίως

αφαιρεθέντων ιερών κειμηλίων της Εκκλησίας των Σερρών. Η κ. Πρόεδρος άκουσε με ενδιαφέρον και βαθιά κατανόηση τις αναφορές του Σεβασμιωτάτου για το θέμα των ιερών κειμηλίων, το οποίο δήλωσε ότι γνωρίζει και θα μελετήσει περαιτέρω.

Η “Οδύσσεια” των ιερών κειμηλίων που κλάπηκαν

Μεταξύ των ιερών κειμηλίων που κλάπηκαν από τις βουλγαρικές δυνάμεις κατοχής ήταν και ο αρχαίος **Κώδικας της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης.** Ο Κώδικας αυτός, δυστυχώς, όπως και άλλοι χωρίς λεπτομερή περιγραφή τόμοι, κλάπηκε από τους Βουλγάρους το 1917. Το γεγονός της κλοπής του Κώδικα από τους Βουλγάρους μαρτυρείται και από την έκδοση κατά το έτος 1918 στην Φιλιππούπολη ενός βιβλίου με τίτλο «Blgariti vf Serskovo Pole» (Οι Βούλγαροι στην Σερραϊκή πεδιάδα). Οι συγγραφείς αυτού του βιβλίου Jordan Pop Georgiev και St. N. Schischkov στην προσπάθειά τους να αποδείξουν τους ανιστόρητους ισχυρισμούς τους για την από αιώνων πολλών ιστορική παρουσία ως γηγενών πληθυσμών Βουλγάρων στην πεδιάδα των Σερ-ρών δημοσιεύουν φωτογραφία ολόκληρης σελίδας του περίφημου Κώδικα της Ιεράς Μητροπόλεώς, έργου του λογίου Μητροπολίτη Σερ--ρων Θεοφάνους (1603 – 1613). Τον Ιανουάριο του 1956 η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Σερρών και Μελενίκου κατέθεσε υπόμνημα στο Υπουργείο Εξωτερικών της πατρίδος μας ζητώντας την επιστροφή του, τόσο πολυτίμου για την ιστορία της το-πικής Εκκλησίας και της πόλεως των Σερρών, αρχαίου Κώδικα της Μητροπόλεώς, που κατά πληροφορία ίσως ευρίσκεται στην βιβλιοθήκη της τέως βασιλικής οικογένειας της Βουλγαρίας στην Φιλιππούπολη.

Μεγάλες απώλειες είχε όμως και η ιστορική **Μονή του Τιμίου Προδρόμου η οποία το 1917**. Το σύνολο των χειρογράφων κωδίκων και εντύπων της ιεράς Μονής του Τιμίου Προδρόμου φυλασσόταν έως του έτους 1917 στον περίκλειστο βυζαντινό πύργο της Μονής, οχυρό κτίσμα του 1500, που μετασχηματίσθηκε, μετά από μία ριζική ανακαίνιση το 1856, σε βιβλιοθήκη. Οι Βούλγαροι, στο πλαίσιο ενός σχεδίου αφελληνισμού της περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας, εξουσιοδότησαν

τον τσεχικής καταγωγής βουλγαρόφιλο δημοσιογράφο – μελετητή (;) Vladimir Sis να επισκεφθεί, και υπό το πρόσχημα της μελέτης των Βυζαντινών Μνημείων της Ανατολικής Μακεδονίας, να καταγράψει αρχαιότητες και κειμήλια της περιοχής.

Το δόλιο αυτό σχέδιο της λεηλασίας των πολιτιστικών και εκκλησιαστικών θησαυρών της Ανατολικής Μακεδονίας, το οποίον φαίνεται ότι εκπονήθηκε από το Γενικό Επιτελείο του Βουλγαρικού Στρατού, έγινε γνωστό στο Υπουργείο Εξωτερικών της χώρας μας με απόρρητη έκθεση της Ελληνικής Πρεσβείας του Βερολίνου στις 9 Φεβρουαρίου του 1917. Στις 23 Ιουνίου του 1917, κατά την διάρκεια της νέας βουλγαρικής κατοχής της περιοχής, ένα Βουλγαρικό απόσπασμα, με τριάντα οπλοφόρους υπό τις διαταγές του υπολοχαγού Πετρώφ, κατέλαβε βιαίως την ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου Σερρών. Μετά από απειλές και βασανισμούς των πατέρων της Μονής, οι ένοπλοι Βούλγαροι στις 27 Ιουνίου του 1917 εκτόπισαν τους συνολικώς ένδεκα πατέρες στην Βουλγαρία και στις 28 και 29 του ιδίου μήνα, με οδηγό τις καταγραφές των κειμηλίων και των χειρογράφων που είχε συντάξει νωρίτερα ο μελετητής(!) Vladimir Sis, λεηλάτησαν την ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου.

Συμφώνως προς την καταγραφή του Επισκόπου Καμπανίας Διοδώρου, κατ’ εκείνο το χρονικό διάστημα Τοποτηρητή της χηρευούσης Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών, **κλάπηκαν από την βιβλιοθήκη της Μονής 313 χειρόγραφα, δηλαδή 100 χειρόγραφα σε μεμβράνη, 200 χειρόγραφα χαρτώα, 4 χρυσόβουλλα βυζαντινών αυτοκρατόρων, 5 πατριαρχικά σιγίλλια και 4 αρχαίοι κώδικες.**

Τέλος, σημειώνεται ότι από τους σημαντικότερους Κώδικες της Μονής ήταν οι δύο αρχαίοι Κώδικές της, γνωστοί ως Συλλογή Α και Συλλογή Β. Η Συλλογή Α περιείχε το πρώτο Τυπικό της Μονής και 14 αντίγραφα από χρυσόβουλλα, αυτοκρατορικά προστάγματα και πατριαρχικά σιγίλλια. Ο Κώδικας αυτός, που εκλάπη το 1917, τελικά εντοπίσθηκε στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη της Πράγας με αρίθμηση XXVC9 . Η Συλλογή Β περιέχει εκκλησιαστικά κείμενα και έγγραφα χρονολογημένα από το 1279 έως και το 1800. Σήμερα βρίσκεται στην Σόφια της Βουλγαρίας στην βιβλιοθήκη του Κέντρου Σλαβοβυζαντινών Σπουδών Ivan Dujcev με αριθμό D 80.

Με πληροφορίες από την σελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης

Εξωτερική φωτογραφία: Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών

Επιμέλεια: Νικόλαος Ζαΐμης